

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 4.

11. märtsil 1938.

Nr. 4.

Riigihoidja tänuavaldus õppejõududele, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Haridusministeeriumi 1938. a. 1. märtsi ringkiri nr. 4386 lühiaegsete kursuste korraldamise asjas.

Haridusmin. Koolivalitsuse, Kutseoskuse Osakonna ja Noorsoo Osakonna 1938. a. 7. märtsi ringkiri nr. 4388 Üleriiklike omakultuuri päevade korraldamise asjas.

Riigihoidja tänuavaldus õppejõududele, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Eesti Vabariigi Iseseisvuse 20-nda aastapäeva ja Riigihoidja sünnipäeva puhul on üle riigi paljud õppeasutised, noorsoo-organisatsioonid ja hariduslikud seltsid ning ühingud ühes õppejõududega, noorsoo- ja haridustegelastega, õpilastega, noortega ja lastevanematega tervitanud ning õnnitlenud Riigihoidjat ja saatnud temale parimaid õnnesoove, avaldades Riigihoidjale suurimat lugupidamist ja sügavaimat austust, tänades teda riigi eduka juhtimise ja rahva elu õnneliku edendamise eest ning soovides temale palju jõudu riigielu edaspidiseks juhtimiseks meie kalli kodumaa õitsenguks ja head tervist ning õnne isiklikus elus.

Riigihoidja nimel teatan kõigile tervitajaile ja õnnesoovijaile, et Riigihoidja tänab Teid tervituste ja õnnesoovide eest.

Palun õppeasutiste juhatajaid edasi anda Riigihoidja tänu õpetajaile, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Tallinnas, 28 veebruaril 1938.

A. JAAKSON
Haridusminister.

AMETLIK OSA.

Haridusministeeriumi 1938. a. 1. märtsi ringkiri nr. 4386 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja koolide inspektoritele lühiaegsete kursuste korraldamise asjas.

Lühiaegsete kursuste registreerimise ja töötamise määruse (RT 1931, 32, 225; 1936, 92, 729) § 6 alusel peab lühiaegsetel kursustel olema täisealine, Eesti Vabariigi kodakondsusse kuuluv ja kursuste laadile vastava ettevalmistusega juhataja, kes on vastutav kursuste õpetegevuse korralikkuse eest, kuna kursuste õppejõududeks võivad olla isikud, kellel on vastaval alal tarviline ettevalmistus ja oskus.

Seega on lühiaegsete kursuste juhataja ja õpetajate ettevalmistuse, oskuste ja võimete suhtes üles seatud vastavad nõuded, mida on vaja arvestada lühiaegsete kursuste registreerimisel, nimelt, nende kursuste registreerimisel on vaja selgitada, kas kursuste juhataja ja õpetajad vastavad neile nõudeile, ja kursuste registreerimine võib toimuda nimetatud määruse alusel ainult selle järel, kui on selgunud, et kursuste juhatajal ja õpetajail on olemas vastav ettevalmistus ja nad omavad vastavad oskused kursuste edukaks tööks ja võimeid kursustest osavõtjate kasvatamiseks. Eriti tarvilik on seda arvestada lühiaegsete kutsehariduslike kursuste registreerimisel, sest nende siht on kutsehariduse edendamine ja kutseoskuste levitamine, milline siht aga on saavutatav siis, kui kursuste juhataja ja õpetajad on vilumusega ja oskustega isikud ja suutelised oskusi edasi andma kursustest osavõtjaile. See on tarvilik ka selleks, et tõsta nende kursuste oskuslikku taset ja vältida edaspidi kõiki arusaamatusi ja eksimusi, sest seni on Haridusministeeriumil olevatel teadetal kohati aset leidnud arusaamatusi ja eksimusi just selles, et kursuste oskuslik tase ei ole olnud nõutaval kõrgusel. Kuna praegu on küllalt hea ettevalmistuse ja küllaldase vilumusega tegelasi, siis ei ole ka mingit vajadust lubada korraldada neid kursuseid vähese ettevalmistusega isikuil.

Peale selle juhib Haridusministeerium tähelepanu sellele, et lühiaegsetel kutsehariduslikel kursustel on ka kasvatuslik ülesanne. Seepärast on vaja nende kursuste registreerimisel arvestada ka seda, et kursuste juhataja ja õpetajad oleksid suutelised ja tahtelised kasvatama kursustest osavõtjaid ja et kursustel kujuneks soodus kasvatuslik õhkkond. Ministeerium peab tarvilikuks juhtida tähelepanu kursuste kasvatuslikule ülesandele sel põhjusel, et sageli arvatakse, nagu ei oleks kasvatuslik ülesanne neil kursustel oluline. Ka on vajalik lühiaegsete kutsehariduslike kursuste revideerimisel tähele panna nende kursuste kasvatustööd.

Kursuste juhatajate ja õpetajate kutselise ettevalmistuse ja oskuste selgitamiseks võivad maa- ja linnakoolivalitsused ja vähemusrahvuste kultuurivalitsused nõuda kooli- ja kutsetunnistuste esitamist ja ka muid vastavaid tõendeid, kuna nende vilumuse ja kasvatustöö nõudeile vastavuse kohta tuleb kasutada usaldatavaid teateid nende senisest tegevusest ja käitumisest. Tarbe korral tuleb aga pöörduda vastavate andmete või seisukoha saamiseks Haridusministeeriumi poole. Ka võib nõutada tarvilikke teateid vastavalt kodadelt, nagu Õpetajate Koda, Kodumajanduskoda, Käsitööstuskoda jt.

Sellest teatades palub Haridusministeerium Teid toimida edaspidi lühiaegsete kursuste registreerimisel ja nende üle järelevalve teostamisel tähendatud eeskirjade ja põhimõtete järgi.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse osakonna direktor V. Päts.

Koolivalitsuse direktor V. Alttoa.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse, Kutseoskuse Osakonna ja Noorsoo Osakonna 1938. a. 7. märtsi ringkiri nr. 4388 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, koolide inspektoreile ja koolide juhatajaile Üleriiklike omakultuuri päevade korraldamise asjas.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse poolt seltskondlikkudele keskorganisatsioonidele koostatud töökavas on Ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse (ÜENÜ) hooleks usaldatud omakultuuri päevade algatamine ja läbiviimine.

Päeva kava on kaalutud seltskondlikkude organisatsioonide ja asutiste esindajate koosolekuil. Viimase koosoleku poolt valitud juhatus on otsustanud korraldada Üleriiklikud omakultuuri päevad 26.—29. märtsini s. a., kusjuures kohtadel, kus see vajalik, võib pikendada omakultuuri päevi 3. aprillini s. a.

Omakultuuri päevade läbiviimisele on palutud kaasa kõiki Eesti Vabariigi tähtsamaid asutisi ning seltskondlikke ja kultuurilisi organisatsioone. Päevade sihiks on võetud:

- 1) näidata meie omapära ja omakultuuri kui meie riikliku iseolemuse alust,
- 2) tähistada Eesti Vabariigi 20. a. juubelit mineviku ja oleviku kultuurisaavutuste kõrvutamisega,
- 3) õhutada rahvast meie kultuuri ja kultuurivarade suuremale hindamisele, arendamisele ja kasutamisele,
- 4) äratada rahvast meie kunstiliste, kultuuriliste, teaduslike, majanduslike ja teiste omariiklike saavutuste esiletõstmise kaudu suuremale rahvuslikule iseteadvusele ja isetegevusele.

Haridusministeerium, lähtudes öeldust, peab Üleriiklike omakultuuri päevade korraldamist riikliku tähtsusega üritusena tarvilikuks ning soovitab õppeasutistel ja noorte-organisatsioonidel võtta neis kohtades, kus kohalikud seltskondlikud organisatsioonid või asutised ei korralda Üleriiklikke omakultuuripäevi, Üleriiklike omakultuuri päevade korraldamine 26.—29. märtsil, pikendusega tarbekorral 3. aprillini 1938, enda ülesandeks.

Materjali päeva korraldamise asjas võivad õppeasutiste juhatajad ja noorte-organisatsioonide juhatused saada vastavalt maa- ja linnakoolivalitsuselt, riigikoolid Haridusministeeriumilt, kellele need materjalid saadetakse kõige lähemal ajal ÜENÜ keskjuhatusel poolt.

Koolivalitsuse direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Noorsoo Osakonna noort juhataja J. Vellerind.

MITTEAMETLIK OSA.

Täienduskoolid 1937/38. kooliaastal.

Järje nr.	Kooli nimi	Koolijuhataja nimi	Klassi komplektide arv	Kooli tüüp	Õpilaste arv										
					I kl.	II kl.	P.	T.	Kokku	linnaast	maast				
A. Avalikud koolid.															
Tallinn — Nõmme — Harjumaa.															
1	Tallinna Linna Poeglaste	Aleksis Kuusik	4	Ehitustööd, Elektrotehnika	63	35	98	—	98	—	98	84	14		
2	Nõmme Linna	Voldemar Vahar	2	Tööstuslik	47	19	38	28	66	—	66	60	6		
3	Hageri	Arnold Oja	1	Põllu- ja kodumajandus, käsitöö	17	10	21	21	31	—	31	—	31		
4	Juuri	Eduard Aus	1	Põllu- ja kodumajandus, käsitöö	34	—	7	27	34	—	34	—	34		
5	Jägala	Mikk Ambos	1	Põllu- ja kodumajandus, käsitöö	26	18	13	31	44	—	44	—	44		
6	Järvakandi	Aleksander Kallion	1	Käsitöö, Majapidamine	22	16	9	29	38	—	38	—	38		
7	Kella	Konrad Preem	1	Naiskäsitöö ja majapidamine	10	10	—	20	20	—	20	1	19		
8	Kiisu-Kõnnu	Adolf Kronström	1	Käsitöö ja majapidamine	32	—	15	17	32	—	32	—	32		
9	Kloostri-Risti	Arnold Taremaa	1	Kodumajandus	—	20	—	20	20	—	20	1	19		
10	Kohila	August Ruut	1	Põllu- ja kodumajandus, käsitöö	20	22	17	25	42	—	42	—	42		
11	Nissi	Anatol Spuhl	1	Kodumajandus	19	4	—	23	23	—	23	—	23		
12	Viinistu	Jakob Kivila	1	Põllu- ja kodumajandus, käsitöö	13	8	1	20	21	—	21	—	21		
Paide ja Järvamaa.															
13	Paide Linna	Jüri Söödor	1	Käsitöö ja majapidamine	14	11	—	25	25	—	25	15	10		
14	Koeru	Valdur Viiland	1	Põllu- ja kodumajandus, käsitöö	19	17	13	23	36	—	36	—	36		
15	Rakke	August Kikas	1	Kodumajapidamine ja naiskäsitöö	38	—	—	38	38	—	38	—	38		
Haapsalu ja Läänemaa.															
16	Haapsalu Linna	Ago Viitar	1	Kodumajapidamine ja kangakudumine	30	12	—	42	42	—	42	9	33		
17	Kõrgesaare	Johannes Lahe	1	Kodumajandus	13	8	1	20	21	—	21	—	21		
18	Palade	Valdo Pettai	1	Kodumajandus	19	9	—	28	28	—	28	—	28		
Petserimaa.															
19	Koelki	Kaaral Pärnaste	1	Kodumajandus, käsitöö	26	—	—	26	26	—	26	—	26		
Pärnumaa.															
20	Tori	Veera Tarn	1	Kodumajandus	19	11	—	30	30	—	30	—	30		
21	Tõstamaa	Marie Jaanimäe	1	Kodumajandus	20	11	—	31	31	—	31	—	31		
22	Uduvere	Linda Nõgel	1	Kodumajandus	14	8	—	22	22	—	22	—	22		

23	Saaremaa. Lääne Saaremaa Põllu- majand.	Aleksander Kaar	1 (+1)	Põllumajandus	30	—	30	—	30	30
24	Saareküla	Vassili Tiitma	1 (+1)	Põllu- ja kodumajandus, käsitöö	20	—	7	—	20	20
25	Tartu linn ja maa.	August Kasvand	2	Ehitustehnika, Elektrotehnika	41	—	11	—	41	41
26	Tartu Linna Tütarl. Ma- japid.	Elmar Einasto	1	Majapidamine	17	—	6	—	17	17
27	Puhja	Valter Puidak	1	Põllu- ja kodumajandus	56	—	56	—	56	24
28	Võnnu	Valter Sõbro	1	Kodumajandus	29	—	—	—	29	13
29	Valgamaa. Tõrva Linna	Jaak Maaten	2	Naiskäsitööd ja kodumajapidam.	13	8	—	—	21	21
30	Virumaa. Virumaa Täienduskool	Peeter Kärk	1 (+1)		10	12	—	—	22	22
31	Rakveres	Juhan Heinpalu	1 (+1)	Äri-, Ühis- ja omavalitsuse tegevus	15	15	—	—	30	11
32	Väike-Maarja	Robert Oja	1	Kodumajapidamine ja naiskäsitöö	—	39	13	—	39	14
33	Võrumaa. Erastvere	Joosep Plakk	1 (+1)	Kodumajapidamine ja naiskäsitöö	10	15	—	—	25	25
34	Põlva	Viljald Heldt	2	Kodumajapidamine ja naiskäsitöö	12	15	—	—	27	27
35	Saksa Vähemus- rahvuse.		1	Kodumajapidamine ja naiskäsitöö	15	—	—	—	15	15
36	Tallinna Saksa (Hansa Kooli juures)		41(+15)	Kodumajapidamine ja naiskäsitöö	45	39	36	48	84	81
37	B. Eratäienduskoolid.				828	396	357	867	1224	324
38	Haapsalu Saksa	Vilhelm Jantra	1 (+1)	Kaubandus	4	5	4	5	9	8
39	Võru Saksa	Egon Fischmann	1	Üldharidus	6	1	5	2	7	3
40			2 (+1)	Üldharidus	10	6	9	7	16	11
41			43(+16)		838	402	366	874	1240	335
42					905					905

1) Sulgudes näidatud osalised lisakomplektid, mis on tekkinud õpilaste rühmitamisest osaks tundideks.

Andmed algkoolide kohta

Järje nr.	Linnad ja maakonnad	Koolide arv		Klassi kompl. arv	Õppejõudude arv			Õpilaste arv, kes üldse ilmunud kooli kuni 1. nov. 1937 a.						
		Av.	Era		Norm. arvu tundidega	Alla norm. arvu tund.	Kokku	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	V kl.	VI kl.	Kokku
1	Tallinn	29	9	252	181	213	394	1 570	1 535	1 624	1 723	1 186	1 131	8 769
2	Tartu	20	2	131 ^{1/2}	82	127	209	769	748	837	772	666	539	4 331
3	Narva	10	1	65	52	35	87	340	429	396	380	317	257	2 119
4	Pärnu	10	—	47	35	26	61	293	314	299	298	206	206	1 616
5	Nõmme	4	—	37	23	31	54	252	253	275	275	143	121	1 319
6	Viljandi	5	—	29	21	22	43	196	205	220	223	131	121	1 096
7	Valga	6	—	28	20	17	37	146	168	160	164	123	106	867
8	Rakvere	4	2	27	21	24	45	212	183	157	174	126	118	970
9	Võru	4	—	16	11	13	24	82	106	109	90	72	58	517
10	Haapsalu	2	—	12	6	12	18	61	64	73	80	46	36	360
11	Petseri	2	—	12	13	3	16	87	100	114	100	89	49	539
12	Kuressaare	2	1	11	9	5	14	63	56	54	69	53	27	322
13	Tapa	1	—	12	9	7	16	78	97	77	80	70	32	434
14	Paide	2	—	10	6	12	18	45	58	32	61	27	27	250
15	Türi	1	—	9	8	3	11	52	58	55	61	46	26	298
16	Tõrva	1	—	6	5	2	7	41	43	41	50	36	24	235
17	Põltsamaa	1	—	6	6	2	8	45	52	51	54	34	42	278
18	Otepää	1	—	6	4	5	9	37	38	41	45	36	26	223
19	Paldiski	1	—	4	4	2	6	28	22	26	24	18	16	134
	Kokku linnades	106	15	720^{1/2}	516	561	1 077	4 397	4 529	4 641	4 723	3 425	2 962	24 677
1	Harjumaa	117	—	277 ^{1/2}	272	24	296	1 625	1 540	1 543	1 418	1 297	918	8 341
2	Järvamaa	70	—	164	161	20	181	918	919	868	798	696	529	4 728
3	Läänemaa	102	1	233	230	9	239	1 318	1 231	1 250	1 156	1 006	758	6 719
4	Saaremaa	78	—	184	182	4	186	1 028	1 056	1 040	1 035	831	605	5 595
5	Pärnumaa	96	—	247	252	3	255	1 437	1 464	1 348	1 354	1 100	842	7 545
6	Virumaa	179	—	407	404	16	420	2 427	2 370	2 177	2 096	1 593	1 210	11 873
7	Tartumaa	168	—	414	409	12	421	2 342	2 332	2 251	2 094	1 756	1 295	12 070
8	Viljandimaa	72	1	175	175	1	176	1 014	1 026	998	956	766	564	5 324
9	Valgamaa	31	—	89	88	3	91	460	468	493	494	432	345	2 692
10	Võrumaa	100	—	264	261	9	270	1 627	1 685	1 645	1 532	1 127	790	8 406
11	Petserimaa	91	—	246 ^{1/2}	243	6	249	1 698	1 755	1 506	1 366	846	478	7 649
	Kokku maal	1 104	2	2 701	2 677	107	2 784	15 894	15 846	15 119	14 299	11 450	8 334	80 942
	Üldse	1 210	17	3 421^{1/2}	3 193	668	3 861	20 291	20 375	19 760	19 022	14 875	11 296	105 619

1. novembriks 1937.

Neist ei kuulu koolikoh. alla		Koolikoh. lastest ei olnud 1. nov. 1937 a. ilmunud kooli							Kooli mitteilmumise põhjused						Kooli internaadis on		
Alla 8 a.	Üle 14 a.	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	V kl.	VI kl.	Kokku	Vanemate vaesus	Karjasekäimine	Põllutöö	Haigus	Muud põhjused	Kokku	Poeglapsi	Tütartapsi	Kokku
756	601	1	1	1	1	4	—	8	—	—	—	7	1	8	117	62	179
270	344	—	2	2	2	1	—	7	—	1	—	2	4	7	57	36	93
31	106	2	—	—	1	2	1	6	—	1	—	4	1	6	29	30	59
115	94	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—
87	40	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—
49	66	—	2	—	2	—	—	4	—	—	—	4	—	4	—	12	12
40	63	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	1	1	2	—	—	—
34	35	1	4	1	5	3	3	17	—	—	—	—	17	17	—	—	—
34	38	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—
8	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	5	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	2	2	—	—	—
23	10	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—
18	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	16	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—
21	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	14	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—
7	19	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	1	1	2	—	—	—
17	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	5	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—
1534	1558	8	9	7	14	12	6	56	—	2	—	26	28	56	203	140	343
134	297	32	21	21	16	17	4	111	1	—	—	71	39	111	509	526	1035
122	138	8	4	2	4	6	4	28	4	—	—	16	8	28	142	167	309
93	129	32	5	5	18	18	5	83	5	—	—	74	4	33	373	377	750
107	103	28	1	14	13	7	6	69	3	3	1	41	21	69	154	153	307
158	287	21	6	6	12	9	3	57	6	2	—	43	6	57	573	634	1207
263	491	32	11	12	15	14	—	84	8	2	—	55	19	84	338	450	788
246	548	33	18	13	15	13	7	99	1	3	3	62	30	99	540	596	1136
112	211	16	6	5	4	6	—	37	3	—	1	28	7	37	967	980	1947
74	165	11	5	9	3	5	1	34	—	—	—	10	24	34	194	244	438
132	295	29	7	14	9	7	1	67	2	—	—	47	18	67	383	458	841
83	81	80	39	84	103	62	17	385	31	117	12	150	75	385	40	50	90
1524	2745	322	123	185	212	164	48	1054	64	127	17	595	251	1054	4213	4635	8848
3058	4303	330	132	192	226	176	54	1110	64	129	17	621	279	1110	4416	4775	9191

Täiendus Haridusministeeriumi Teatajas nr. 3 — 1938 Mitteametlikus osas ilmunud kutsehariduslike õppeasutiste kohta 1937/1938 kooliaastal.

Õigustega erakoolide liiki tuleb lugeda:

Tallinna Rahvaülikooli Seltsi Majandusõpilastekool — lk. 49 nr. 90.
Ambla Erakodunduskeskkool — lk. 50 nr. 106.

Õigustega õpilastele erakoolide liiki tuleb lugeda:

Viljandi Tütarlaste Erakaubanduskeskkool — lk. 49 nr. 84,
„Hansa“ Erakaubanduskool — lk. 49 nr. 86.
